

JD-Contractor A/S

Nybovej 8-9
DK-7500 Holstebro
+45 97 42 63 11
www.jdcon.com
VAT DK 16 93 56 97

PRESSEMEDDELELSE

22. november 2022

Dansk Østersø-ekspedition finder intakte gamle skibsvrag på store dybder

Et eksperthold fra vestjyske Sea War Museum Jutland er netop hjemvendt fra en ekspedition i Østersøen, hvor de har lokaliseret og filmet tre unikke og usædvanligt velbevarede skibsvrag. Skibene formodes at være over 300 år gamle, og står så godt som urørte på bunden af havet.

Fundene i Østersøen er af hidtil uset kaliber og har afsløret flere hundrede år gamle skibsvrag. To af dem er med stor sikkerhed fragtfartøjer fra Holland, mens det tredje og største formodes at være et skandinavisk fartøj. Alle tre skibsvrag står som spøgelsesskibe næsten uskadte på havbunden i totalt mørke på cirka 150 meters dybde udenfor moderne fiskeskibes rækkevidde.

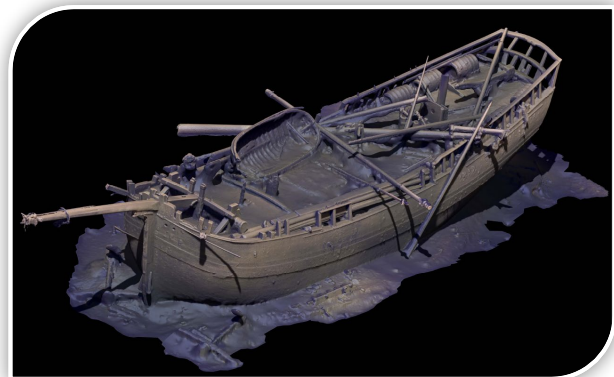
'Det var fantastisk at se vragene dukke op på skærmen, da vi sendte en undervandsrobot med et kamera ned på havbunden. Vragene stod næsten som den dag, de sank for flere hundrede år siden. Jeg har dykket hele mit liv og undersøgt hundredvis af vrag, men jeg har aldrig set noget lignende. Skibene stod, som var de lige blevet forladt,' siger Gert Normann Andersen, ekspeditionsleder og direktør fra Sea War Museum Jutland.

Ekspeditionen blev gennemført i oktober af Sea War Museum Jutland fra Thyborøn i samarbejde med danske JD-Contractor, som stillede offshore-skibet Sima og undervandsrobotter med avanceret teknologi til rådighed, og med deltagelse af eksperter fra Nationalmuseet.

Ekspeditionen med i alt 27 deltagere satte ud med det formål, at undersøge nedbrydningen af vrag og materialer under vand. Men ingen havde forventet at finde vrag med det her bevaringsniveau, fortæller Gert Norman Andersen:

'I Nordsøen bliver alle vrag nedbrudt på rekordtid. Alt træværk bliver spist af pæleorm, og bølgebevægelser og tunge fiskeredskaber tager sig af resten.'

Østersøen og de amerikanske søer er blandt de steder, der formodes at være hjemsted for verdens bedst bevarede træskibsvrag. Årsagen er, at hverken pæleorm eller andre træborende dyr kan leve i det ferske vand på helt store dybder, hvor bundmiljøet er surt og iltfattigt. Af samme årsag er der heller ikke noget industrielt fiskeri, der ellers ville ødelægge vrag på bunden.

Fotogrammetri fra ekspeditionen viser et næsten intakt vrag på havbunden

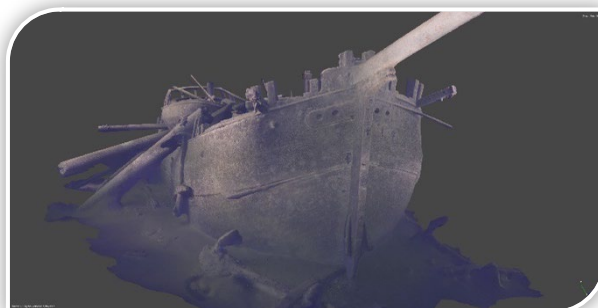

Fotogrammetri og 3D optagelser afslører skibsvrag

For at få de bedste billeder på ekspeditionen deltog to svenske fotogrammetri-eksperter - Ingemar Lundgren og Fredrik Skorg - fra firmaet Ocean Discovery. En undervandsrobot udstyret med et avanceret kamera, bragte tusindvis af optagelser til overfladen, og gengiver med stor præcision et virtuelt billede af vrage, som de rent faktisk ser ud. Billederne er så detaljerede, at man får fornemmelsen af, at kunne gå rundt på et skib, der sank for flere hundrede år siden.

'Fotogrammetri er kostbar på disse vanddybder, fordi metoden kræver både dyrt udstyr, eksperter og et stort skib, men det er uden tvivl den bedste metode, vi har i dag, til undersøgelse og dokumentation af vrage på store dybder,' siger Gert Normann Andersen.

Fra Nationalmuseet deltog Professor David Gregory, der netop har fået en bevilling på 18,5 millioner kroner fra Det Europæiske Forskningsråd til projekt "ENDURE", hvor også den danske ekspert i DNA-analyser, Anne Marie Eriksen deltager. Projekt ENDURE er dedikeret til at undersøge nedbrydning af materialer og skibsvrag under vand over de kommende 5 år.

Fotogrammetri fra ekspeditionen viser et af vrage med bordspyd og ankre, der er synlige på havbunden

Bidrag til grundforskning på store havdybder

Det lykkedes ekspeditionsholdet på togtets sidste dag, at slå en løkke omkring et skibsknæ, der lå løst på havbunden, og derefter hejse den sikkert op fra 150 meters dybde. Knæet er nu bragt til Nationalmuseets bevaringsafdeling i Brede, hvor det i de kommende måneder skal undersøges.

Alene denne del vil bidrage til at kaste mere lys over de processer, der foregår, når bakterier og andre organismer nedbryder materialer på store havdybder, hvilket gør at fundene bidrager til regulær grundforskning. Den nye viden kan få afgørende betydning, når man i fremtiden skal afgøre, om et vrage skal bevares in situ, eller om man skal bjerge de mest værdifulde genstande op.

På forskerholdet deltog også skibsarkitekt og marinarkæolog Christian Lemée, ekspert i træskibsbygning fra 15-, 16- og 1700-tallet. Ud fra den ny viden og dokumentation af skibsvrage, vil han kunne klarlægge nye og afgørende detaljer om skibenes alder og oprindelse.

Optagelser fra et hold fra britiske Mallinson Sadler Productions skal nu omsættes til en dokumentar om ekspeditionen, og forventes offentliggjort i 2023.

Christian Lemée, David Gregory og Gert Normann Andersen

For yderligere information eller interview

- Gert Normann Andersen, direktør Sea War Museum Jutland, +45 23254011, gna@jdcon.dk
- David John Gregory, Professor, Nationalmuseet, +45 41206473, david.john.gregory@natmus.dk
- Skibsarkitekt og marinarkæolog Christian Lemée, +45 28491116, christianlemee@hotmail.com

Download Illustrationer, video og billeder:

- <https://www.jdcon.dk/Downloads>

JD-Contractor A/S er gået sammen med Sea War Museum i et strategisk partnerskab med et stærkt engagement i at finde, bevare, dokumentere og dele undervandskulturarven med fremtidige generationer. Parterne arrangerer derfor med jævne mellemrum ekspeditioner til Nordsøen og Østersøen for at dokumentere kendte og gøre nye marinarkæologiske opdagelser.